

WAT ONDERZOEK ÉCHT LAAT ZIEN

UITKOMST
PROCES
OMGANG

Wanneer staan mensen achter een besluit?

Niet als het besluit goed wordt uitgelegd. Onderzoek naar rechtvaardigheid wijst al vijftig jaar dezelfde kant op: mensen wegen drie dingen.
De uitkomst, de weg ernaartoe en de omgang met elkaar.

1. De uitkomst

distributieve rechtvaardigheid



Is de uitkomst eerlijk verdeeld? Mensen toetsen dat langs drie maatstaven: verdienste, gelijkheid en behoefte.

Adams (1965) · Deutsch (1975)

2. De weg ernaartoe

procedurele rechtvaardigheid, de vier pijlers

1 Stem



Kon ik mijn verhaal doen, en werd er echt geluisterd?

2 Neutraliteit



Heeft degene die het proces leidt geen eigen belang bij de uitkomst?

3 Respect



Ben ik als volwaardige deelnemer behandeld?

4 Vertrouwen



Geloof ik dat wie het proces draagt het goede voorheeft met de groep?

Thibaut & Walker (1975) · Tyler (1990)

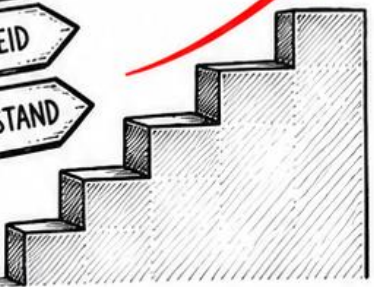
3. De omgang met elkaar

interactionele rechtvaardigheid



Hoe gaan we onderweg met elkaar om? Met waardigheid, en met eerlijke en tijdige informatie voor iedereen over het waarom en de stand van zaken.

Bies & Moag (1986) · Colquitt (2001)



Het fair process effect

Een eerlijk proces maakt dat mensen zelfs een uitkomst accepteren die hen niet bevalt. Andersom wordt een prima uitkomst gewantrouwd als het proces niet deugde. En wie meebeslist, draagt mee: al in 1948 verdween weerstand tegen verandering vrijwel volledig bij groepen die zelf mochten meebepalen.

Folger (1977) · Van den Bos e.a. · Coch & French (1948)

Een eerlijk proces leidt niet alleen tot acceptatie, maar ook tot betrokkenheid.

